LUONTO JA YMPÄRISTÖ

Yleensä vasta sään ääri-ilmiöt saavat aikaan sen, että herätään punnitsemaan ilmastonmuutoksen haittoja. **YMPÄRISTÖMINISTERI VILLE NIINISTÖ**

Kansalais-aloite vaatii muutosta susilinjaan

Suurpedot ja luonto -niminen yhdistys yrittää kerätä 50 000 nimeä kansalaisadressiin, jolla pyritään muuttamaan Suomen susipolitiikkaa. Jos tavoite täyttyy tai ylittyy, adressi luovutetaan eduskunnalle.

Yhdistys on toiveikas tarvittavien nimien saamisesta. Tänä vuonna kansanedustaja **Eeva Maijala** (kesk.) jättämän toimenpidealoitteen allekirjoitti 105 kansanedustajaa.

Eduskunta-aloitteessaan Maijala ehdotti, että hallitus laatisi suurpetostrategian. Siinä pitäisi ottaa huomioon kannanhoitosuunnitelmien noudattaminen, suurpetojen määrän laskeminen ja hallitseminen, vahingonkorvausmäärärahat, yhteistyö eri tahojen kanssa sekä ihmisten jaksaminen ja henkinen selviäminen petotilanteessa.

Maijalan mielestä nykyisillä työkaluilla tilanne ei korjaannu. Strategian mukaan suurpetoja saa jatkossakin olla, mutta niiden määrä ja toiminta on sellaista, että porotalous säilyy tuottavana elinkeinona, eikä koiranomistajien, vanhempien ja luonnossa liikkuvien tarvitse pelätä petoja eikä petokorvauksiin tarvitse käyttää rahaa yhtä paljon kuin nyt.

Suurpedot ja luonto -yhdistys on Maijalan kanssa samoilla linjoilla, mutta esittää asiat huomattavasti kärjekkäämmin.

Nettiadressiin 17 000 nimeä

Internetissä yhdistys vaati muutosta susipolitiikkaan ja kertoi saaneensa susivastaiseen adressiin lähes 17 000 allekirjoitusta.

Nyt käynnistynyt kansalaisaloite tavoittaa yhdistyksen mukaan nekin, joilla ei ole internet-yhteyttä. ”Aktiiviset nimen kerääjät käyvät henkilökohtaisesti vanhuksien luona heidän kodeissaan”, Suurpedot ja luonto r.y. lupaa.

Vähän aikaa sitten yhdistys julkaisi kirjan Suden kahdet kasvot. Se osoittaa tekijöidensä mukaan kiistatta, että suomalaisille on valehdeltu susipolitiikassa luonnonsuojelun nimissä.

Yhdistys uskoo, että Suomen susipolitiikka muuttuu lähivuosina. Suurpetokannat ajetaan alemmas kuin missä ne nyt ovat.

Suurpedot ja luonto -yhdistyksen puheenjohtaja on **Marko Lind** Imatralta.

REIJO VESTERINEN

YMPÄRISTÖSTÄ LYHYESTI

Ennätykselliset hiilidioksidipäästöt

Maailman hiilidioksidipäästöt ylittivät viime vuonna 34 miljardia tonnia saksalaisen uusiutuvan energian instituutin (IWR) mukaan. Kyseessä on kaikkien aikojen ennätys.

IWR:n mukaan päästöjä oli viime vuonna 800 miljoonaa tonnia enemmän kuin toissavuonna. Eniten hiilidioksidia päästivät Kiina, Yhdysvallat ja Intia.

Päästöjen määrä väheni 2009 hetkellisesti taantuman vuoksi, mutta kääntyi 2010 taas nousuun.

Rahaa tarjolla Itämeren tutkimukseen

Itämeren maiden ja EU:n yhteinen Itämeri-tutkimusohjelma Bonus myöntää 38 miljoonaa euroa haettavaksi Itämeren tutkimukseen. Suurin osa rahasta on tarkoitettu hankkeille, jotka tähtäävät Itämeren ekosysteemin elinkykyisyyden turvaamiseen.

Suomesta hakua rahoittaa Suomen Akatemia. Seitsemän miljoonaa euroa on jaossa innovatiivisten teknologiaratkaisujen kehittämiselle. Lisätiedot: www.bonusportal.org/calls

Luvaton kaatopaikka käy kalliiksi

Varsinaisuomalaista miestä epäillään luvattoman maankaatopaikan ylläpidosta Pöytyällä. Esitutkinnan mukaan puolentoista hehtaarin tontille on siirretty noin 25 000 kuutiota betonijätettä vuosina 2000–2010. Elykeskuksen mukaan haitallisia aineita voi joutua maaperään ja pohjavesiin.

Yrittäjän omaisuutta on asetettu hukkaamiskieltoon 700 000 euron edestä mahdollisen rikoshyödyn ja ympäristövahinkojen korjaamiseksi.

EU käyttää rahaa tehottomasti energiatukiin ja päästökauppaan

Uusiutuvan energian tuet ja päästökauppajärjestelmä toimivat siinä mielessä, että ne ovat vähentäneet hiilidioksidipäästöjä. Kustannustehokkaasti ne eivät kuitenkaan toimi.

MARKKU VUORIKARI

EU on kannustanut jäsenmaitaan uusiutuvan energian tuotantoon. Uusiutumattomien energianlähteiden korvaaminen esimerkiksi aurinko- ja tuulivoimalla vähentää päästöjä.

Uusiutuvalle energialle maksetaan tukia, vaikka päästökauppa hoitaisi saman asian huomattavasti halvemmalla.

”EU on epäjohdonmukaisella politiikalla rakentanut kaksinkertaisen systeemin”, kritisoi ympäristöekonomian professori **Markku Ollikainen** Helsingin yliopistosta. Hän puhui keskiviikkona ympäristöministeriön ja Ulkopoliittisen instituutin järjestämässä seminaarissa.

Päästöoikeuden hinta on painunut ennätyksellisen alas. Osittain se johtuu finanssikriisistä, joka on vähentänyt teollisuuden tuotantoa. Osansa on EU:n uusiutuvan energian politiikalla, joka syö pois päästöjä, joiden kuuluisi olla mukana päästöoikeuksien kaupassa.

”EU voi ottaa päästöoikeuksia pois. Viime vuonna alkujako oli niin runsas, että melkein kaikki teollisuudenalat myivät oikeutensa heti pois.”

Sinänsä Ollikainen on tyytyväinen päästökauppajärjestelmään, joka on nopeasti yleistynyt eri puolilla maailmaa.

Australiassa ja Uudessa-Seelannissa aloitetussa päästökaupassa mukana ovat maa- ja metsätalous, mitä Ollikainen pitää lupaavana kehityksenä. Kiina puolestaan aloittaa päästökauppakokeilun ensimmäisenä kehitysmaana ensi vuonna, ja järjestelmää on tarkoitus laajentaa koko maahan vuonna 2015.

Hiilidioksidipäästöjen vähentäminen on taas ajankohtainen aihe, sillä YK:n vuotuinen ilmastokokous järjestetään 26.11.–7.12. Qatarin pääkaupungissa Dohassa.

Jatkoa etsitään Kioton pöytäkirjalle

Dohassa pyritään löytämään jatkoa Kioton sopimukselle, jonka ensimmäinen velvoitekausi on päättymässä ja toinen alkaa vuoden 2013 alussa. Sopimuksen allekirjoittaneet maat ovat sitoutuneet vähentämään kasvihuonekaasupäästöjään.

”Vielä on ratkaisematta, mitkä kaikki maat liittyvät toiselle velvoitekaudelle mukaan ja mitä yksityiskohtia pöytäkirjaan tulee”, seminaarissa puhunut ympäristöministeri **Ville Niinistö** (vihr.) kertoi.

Kioton toinen velvoitekausi jatkaa sopimusta vuoteen 2020 saakka niiden maiden osalta, jotka siinä ovat mukana.

”EU:n osalta toinen kausi ei tuo lisää päästövähennyksiä. Juridinen mekanismi kuitenkin kulkee eteenpäin ja tuo paineita niille maille, jotka eivät ole mukana.”

EU on tosin sitoutunut nostamaan päästövähennystavoitettaan 20 prosentista 30:een siinä tapauksessa, että muut maat ovat valmiita tekemään vastaavia sitoumuksia.

Intia ja Yhdysvallat jarruttavat ilmastosopua

Kioton sopimuksen toista velvoitekautta enemmän Suomea kiinnostaa maailmanlaajuinen ilmastosopimus, joka pyritään lyömään lukkoon vuoteen 2015 mennessä.

Siinä määritellään, miten ilmastonmuutosta torjutaan vuodesta 2020 alkaen.

Ministerin mukaan ilmastosopimusneuvotteluissa on kaksi ongelmallista maata: Intia ja Yhdysvallat.

Vaikka Intian päästöt asukasta kohden ovat alhaisella tasolla, kokonaisuudessaan ne ovat varsin suuret.

”Yhdysvaltojen osalta on kiinnostavaa nähdä, miten tilanne nyt presidentinvaalien ja hirmumyrsky Sandyn aikaansaamien tuhojen jälkeen kehittyy”, Niinistö sanoo.

”Yleensä vasta sään ääri-ilmiöt saavat aikaan sen, että herätään punnitsemaan ilmastonmuutoksen haittoja. Ja jos presidentti **Barack Obama** tekee, mitä haluaa, ilmastopolitiikan merkitys voi nousta – sitä ennen tosin edustajainhuoneen republikaanienemmistölle pitää tapahtua jotain.”

HELI VIRTANEN

Komissio vähentäisi päästöoikeuksia

ILMASTO MUUTTUU

Euroopan komissio haluaa vähentää päästöoikeuksien määrää. Syynä on päästöoikeuksien ylitarjonta, joka on romahduttanut oikeuksien markkinahinnat.

”Ylitarjonnan vuoksi EU:n päästökauppajärjestelmä ei tue energiatehokkuutta ja vihreätä teknologiaa tarpeeksi voimakkaasti”, perustelee EU:n ilmastoasioista vastaava komissaari **Connie Hedegaard**.

Komissio siirtäisi 900 miljoonaa päästöoikeutta vuosilta 2013–2015 vuosille 2019–2020.

Päästöoikeusmarkkinoilla komission ehdottamaa leikkausta pidettiin liian pienenä. Oikeuden hinta putosi 9 prosenttia noin 8 euroon hiilidioksiditonnilta. Kun päästökauppa alkoi vuonna 2005, oikeuden hinta oli noin 30 euroa.

EU-maiden on määrä äänestää päästöoikeuksien leikkauksista joulukuussa.

Energiateollisuus ei pidä tarjonnan rajoittamista perusteltuna. Etujärjestön mukaan nopeat korjausliikkeet voivat heikentää päästökauppajärjestelmän uskottavuutta ja vakautta.

Sen sijaan Fortum kehottaa komissiota toteuttamaan leikkaukset mahdollisimman nopeasti. Fortum hyötyy päästökaupasta, sillä valtaosa yhtiön tuotannosta on päästötöntä.

MT-STT

MT SANOO SUOMEKSI

[Päästöoikeus]

Tehdas saa tuottaa tonnin hiilidioksidia yhtä päästöoikeutta kohden. Päästöoikeuden hinta määräytyy markkinoilla. Käytännössä tehdas voi valita, ostaako se päästöoikeuden vai hankkiiko teknologiaa, joka auttaa vähentämään päästöjä.

JAANA KANKAANPÄÄ

Liikuntarajoitteisetkin vierailijat pääsevät tarkkailemaan Torronsuon avointa maisemaa leveiden kulkuväylien ansiosta. Puisto on perutettu vuonna 1990.

Seppo Klemelä saapui perheensä kanssa ulkoilemaan.

Karpalojahdissa Kanta-Hämeessä

Torronsuon kansallispuisto on eteläisen Suomen suurin keidassuo

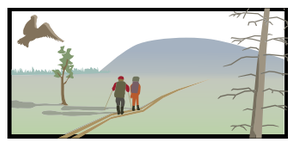

KANSALLISPUISTO-KIERROKSELLA

TAMMELA (MT)

Kun vierailua järjestellessä keskustelee parin Hämeen luontokeskuksen toimihenkilön kanssa, tulee selväksi puiston karpaloaiheisen tunnuksen mielekkyys.

”Ai karpaloita haluatte nähdä? No se kyllä onnistuu varmasti!”

Oppaanamme toimiva **Titta Jylhänkangas** Hämeen luontokeskuksesta kertoo, että pitkospuiden lähistöltä karpalot on varmasti parturoitu. Saaliin luo pääsee, jos uskaltautuu vähän testaamaan kumisaappaan varren pituutta.

Reittien vieriltä löytyy muutamia marjoja, mutta sangon pohjaa niillä ei saisi peitettyä.

Vierailuhetkellä lokakuun puolessa välissä marjat eivät vielä ole parhaimmillaan, koska halla ei ole käynyt niitä puraisemassa.

Karpalo ja ruskorahkasammal ovat Torronsuolla yleisiä lajeja.

Lasten ja hiihtäjien suosiossa

Vuosittain kansallispuistossa vierailee noin 20 000 retkeilijää.

Jylhänkankaan mukaan puisto on koululaisryhmien suosiossa. Lapsia kuljetetaan tutustumaan suoluontoon Espoostakin asti.

Pitkospuita kansallispuistossa on kokonaisuudessaan noin viisi kilometriä. Levennettyä ja liikuntaesteisillekin sopivaa reittiä on 200 metriä.

Parkkipaikalta pääsee pyörätuolissakin eräälle suon parhaista näköalapaikoista, jossa on leveä tasanne penkkeineen.

Talvella puisto muuntuu paikallisten asukkaiden hiihtourheilun suosikkikohteeksi.

”Kunnossapidettyjen latujen lisäksi tänne ilmestyy talvisin melkoinen verkosto, kun ihmiset hiihtelevät aukean maiseman yli.”

Päiväretkellä ja makkaranpaistossa

Jokioisilla asuva **Seppo Klemelä** on tullut perheensä kanssa ulkoilemaan sadetta uhmaten.

”Pojilla on syysloma, niin tultiin ulkoilemaan ja paistamaan makkarat tuohon nuotiopaikalle.”

”Piti olla hyvä keli”, hän naureskelee sääennusteen huonolle osumatarkkuudelle.

Myös Klemelä kehuu paikan sopivuutta hiihtelyyn.

”Täällä saa mennä ihan omassa rauhassa.”

Lihansyöjä viihtyy suolla

Karpaloiden lisäksi kasvibongarin huomio kiinnittyy punertavaan mattoon, joka peittää suurta osaa suosta. Ruskorahkasammal on selkeästi yleisin laji, vaikka muitakin rahkasammalia esiintyy monin paikoin.

Tarkkasilmäinen saattaa löytää myös pienikokoisia lihansyöjäkasveja. Pyöreä- ja pitkälehtikihokit eivät ole erityisen harvinaisia soilla, mutta tottumattomalle teettää vaivaa löytää ne rahkasammalten kirjon seasta.

Myös lintuharrastajat viihtyvät suoympäristössä. Kiljamossa, lähellä puiston parkkipaikkaa sijaitsee 17 metriä korkea näköalatorni ja pitkospuiden päästä Idänpäänkalliolta löytyy toinen lintutorni.

Torronsuolla majailee kesäisin eräs Suomen suurimmista kurkiyhdyskunnista. Pesiviä pareja on Talpianjärven luhta-alueella jopa nelisenkymmentä.

Suo on lähes luonnontilassa

”Huomattavan paksuturpeinen suo on säilynyt ojittamattomana ja luonnontilaisena joitakin reuna-alueita lukuunottamatta”, Jylhänkangas kertoo.

Aikoinaan pelloksi ojitetuissa osissa vesitalouden muutos näkyy nykyään hieman pirteämmin kasvavana puustona. Myös osa ympäröivästä puustoisesta suosta on muinoin ojitettu metsätalouden tarpeisiin.

Nyt ojien umpeenkasvaminen on jo hyvässä vauhdissa ja täydellinen luonnontila häämöttää kaukaisessa tulevaisuudessa.

ANTTI HIRSAHO

10 000 vuotta turvetta

Torronsuo on tyypiltään keidassuo, eli suon keskikohta on reunoja ylempänä. Täällä keitaita on yhteensä viisi ja korkeimmillaan ne yltävät kolme metriä suon laitojen yläpuolelle.

Suo on muodostunut paikalla sijainneen järven kasvaessa vuosituhansien kuluessa umpeen. Turvekerroksen vanhimmat osat on radiohiiliajoituksella todettu yli 10 000 vuoden ikäisiksi.

Maisemassa vaihettuvat märät painanteet eli kuljut ja niistä kohoavat mättäät eli kermit. Puusto on kituliaasti kasvavaa männikköä.

Turvekerros on eräs Suomen paksuimpia. Syvimmissä kohdissa on kairaamalla todettu olevan 12 metriä turvetta.

Avointa suomaisemaa reunustaa rämeeksi luokiteltu suometsä. Suon uloin kehä puolestaan muodostuu lähinnä korpimaisesta metsästä.

Vaihettuminen selittyy sillä, että keskiosa saa vettä ja ravinteita vain sateen mukana, mutta reunustoilla tapahtuu valuntaa ympäristön reheviltä kivennäismailta.

ANTTI HIRSAHO